

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээт

**Мэлыльфэгъум и 25-р —
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо быракъ
и Маф****Адыгэ Республикэм щыпсэхуэу
лътэныгъэ зыфэтшыхэрэр!****Тихэгъэгогъу лъаплэхэр!**

Тимэфэк! анахъ лъаплэхэм ащыщым —
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо бы-
ракъ и Мафэ фэш! тыгу кыдделэу ты-
шъуфэгъуш!о!

Яцэнэрэу хэдгъэунэфыкырэ мы мэ-
фэклым дэгъоу кыгъэлагъо тиреспубликэ
итамыгъэ шъхалэмэ зэу ащыщэу Адыге-
им щыпсэхурэ лъапкэ пстэури зэкъозы-
гъэуцорэм осэшхо зэрэфэтшырэр.

Республикэм исхэм нэпэ Адыгеим и
Къэралыгъо быракъ уцышхо члэтхэу мы-
пшыхъхэу юф ашлэ, шлэныгъэм, культу-
рэм, спортым алъэныкыо шашырэ те-
кыныгъаклэхэмккэ республикэм имызакъоу,
Урысыеми ящитхуэ арагъаю, Хэгъэгум
игъэпытэн ялахышхо хашыхъэ.

Адыгеим ис цыф лъапкхэм ягъэпсын
юфшлэн тиреспублики, Урысыеми ясоци-
альнэ-экономическэ хэхъоныгъэ тапэккэ
зэрэфагъэорышлэщтым тыхыгъэ тель!

Тичыплэгъу лъаплэхэр, мы мэфэк! ма-
фэм тыгу кыдделэу тышъуфалъаю пса-
уныгъэ пытэ шъуилэнэу, мамырэу шъу-
псэунэу, шлүмрэ гушлугъомрэ шъуащы-
мыклэнэу, Адыгэ Республикэм и Къэра-
лыгъо быракъ сыдигъуи шъурыгушхонэу!

**Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу
ТХЪАКЛУЩЫНЭ Аслъан****Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо
Совет — Хасэм и Тхъаматэу
Владимир НАРОЖНЫЙ****Адыгэ Республикэм
и Лышхъхъэ
и Указ****Адыгэ Республикэм
ищитхъуцлэхэр
афэгъэшъошэгъэнхэм
ехылагъ**

Искусствэм ихэхъоныгъэ ялахъ зэрэха-
шыхъэрэм пае щытхъуцлэхэр афэгъэшъошэ-
гъэнхэу:

«Адыгэ Республикэм инароднэ ар-
тист» зыфилорэр Оздил Светланэ Рэ-
мэзан ыпхъум — Адыгэ Республикэм
культурэмккэ икъэралыгъо бюджет учреж-
дениеу «Адыгеим лъапкэ орэдымккэ и
Къэралыгъо ансамблэу «Ислъамыем» иди-
рижер шъхалэ;

«Адыгэ Республикэм изаслуженнэ
артист» зыфилорэр Лобода Надежда
Михаил ыпхъум — Адыгэ Республикэм
культурэмккэ икъэралыгъо бюджет учреж-
дениеу «Адыгеим лъапкэ орэдымккэ и
Къэралыгъо ансамблэу «Ислъамыем» иор-
кестрэ иартист.

**Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу
ТХЪАКЛУЩЫНЭ Аслъан**

къ. Мыекъуапэ,
мэлыльфэгъум и 19, 2016-рэ илээс
N 48

ЛЫШХЪХЪЭМ ИЮФШЛЭГЪУ ЗЭЮКЛЭГЪУХЭР

Адыгэ Республикэм
и Лышхъхъэу Тхъа-
клушынэ Аслъан
къэралыгъо корпо-
рациеу — псэуплэ-
коммунальнэ хъыз-
мэтым щыклорэ зэ-
хъоклыныгъэхэм
лэпылэгъу афэхъу-
гъэнымккэ фондэм
игенеральнэ пашэу
Константин Цици-
ным тыгъуасэ юф-
шлэгъу зэюклэгъу
дырылагъ.

**Программэхэр
Адыгеим щагъэцаклэх**

Республикэм игъэцэклэ-
ккэ хэбзэ кыулыкхуэхэмрэ
фондымрэ тапэккэ юф зэрэ-
здашлэщтым, язэпхыныгъэ
агъэпытэным пае шлэгъэн
фаехэм пацэхэр атегушчы-
лагъэх.

АР-м и Лышхъхъэу пэублэ
псалъэ кышхыгъэ, къэра-
лыгъо корпорациеу ипашэ
Адыгеим кызырэклягъэм-
ккэ, джащ фэдэу псэуплэ-
коммунальнэ хъызмэтым
епхыгъэ федеральнэ про-

граммэхэр республикэм шы-
гъэцэклэгъэнхэмккэ лэпылэ-
гъу кызырэфэхъурэмккэ зэ-
рэфэрэзэхэр рилуагъ.

— Адыгеимрэ фондэм-
рэ зэгурылонгъэ азыфагу
илъэу юф зэдашлэ, псэ-
уплэ-коммунальнэ хъызмэ-
тым епхыгъэ гумэклыгъо-
хэр дэгъэзыжыгъэнхэмккэ
шъуишлогъэшхо кытэккы, —
кылыагъ Тхъаклушынэ Ас-
лан корпорациеу игене-
ральнэ пацэ зыфигъазэзэ.

— Псэуплэ-коммунальнэ
хъызмэтым илофыгъохэм
язэшлэхын мэхъанэшхо ил,
а лъэныкыом мафэ къэс
уналэ тебгъэтын фæе, ащккэ
федеральнэ гупчэр лэпылэ-
гъу кытфэхмыхъоу кытте-
фэрэр дгъэцэклэн тлэкы-
щтыгъэп. Мыщ фэларышлэрэ
программэхэр щылэныгъэм
щыпхырыщыгъэнхэм тапэ-
ккэ тыналэ тедгъэтыщт, зэккэ
игъом зэшлотхыщт. Адыге-
им ит аварийнэ псэуплэ

фондыр щыгъэзыежыгъэ-
ныр, кызызэхэоныр зышхъа-
щыт унэхэм арыс цыфхэр
дгъэкощынхэр пшъэрылъ
шъхал.

Зэхэоным ишынагъо зилэ
унэхэм ащыпсэхуэрэр гъэ-
кощыгъэнхэмккэ, фэтэрыбэу
зэхэт унэхэм игъэклотыгъэ
гъэцэклэжынынхэр яшыллэ-
гъэнымккэ Адыгеим юфы-
шхо зэришлагъэр Константин
Цициным кыыхигъэщыгъ.
Мы лъэныкыомккэ АР-м псэ-
уплэжынынхэмккэ, транспор-
тымккэ, псэуплэ-коммуналь-
нэ ыккы гъогу хъызмэтхэмккэ
и Министерствэу Урысыем
и Кыблэлэ анахъ дэгъу-
хэм ащыщэу ылытагъ.

(Иклэх я 2-рэ н. ит.)

Мыекъуапэ иурамэу Чкаловым ыцлэ зыхы-
рэм тет унэу номерэу 86/3-м «Псэуплэ-комму-
нальнэ хъызмэтыр зэрэзыхыгъэрэм идэгъугъэ-
ккэ кызырэхэщырэ тамыгъ» зыфилорэмрэ
щысэ зытепхын унэу зэрэщытыр зытетха-
гъэмрэ мэфэк! шыккэ тетэу тыгъуасэ псэу-
плэр зиунаехэм ятовариществэ итхъаматэу
Татьяна Ковальчук ратыжыгъэх.

**Щытхъуцлэ
къалэжыгъ**

Ащ фэгъэхыгъэ зэхэхэм
хэлэжыгъэх АР-м и Лы-
шхъхъэу Тхъаклушынэ Ас-
лан, къэралыгъо корпо-
рациеу — псэуплэ-коммуналь-
нэ хъызмэтым зэхъоклыны-
гъэу щыклэхэрэм лэпылэгъу
афэхъугъэнымккэ Фондым
игенеральнэ пашэу Кон-
стантин Цициныр, АР-м и
Премьер-министрэу Къум-
пыл Мурат, Адыгеим ыцлэ-
ккэ Федерациеми Совет-
тым хэт Вячеслав Швери-
кас, Мыекъопэ къэлэ ад-
министрациеу ипашэу Алек-
сандр Наролыныр.

Мы илээсыр унэмккэ
юбилейнэу щыт. Зашыгъэр
илээс 45-рэ хуыгъэ нахъ мы-
шлэми, ар зэтэгъэпсыхъагъ.
Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм
гъэцэклэжынынхэр яшыллэ-

гъэнхэм фэларышлэрэ про-
граммэм диштэу 2008-рэ
илээсым кышгэжыагызу
сомэ миллион 7-рэ мин
850-рэ ащ игъэклэжынын
пэлуагъэхъагъ. Псэуплэ-комму-
нальнэ хъызмэтым зэхъоклы-
ныгъэу щыклэхэрэм лэпылэгъу
афэхъугъэнымккэ Фондым,
республикэм, къалэм къа-
тлупщыгъэ ахъщэм унэм шы-
псэхуэрэми хагъахъуи, дэ-
гъоу ар зэтырагъэпсыхъагъ.

— Советскэ лъэхъаным
зэрэщытыгъэм фэдэу анахъ
дэгъоу зиунэ зылыгъхэр, шы-
сэ зытепхын фаехэр кы-
хэдгъэщыхъу тыублагъ, цыф-
хэм ящыллэ-псэуккэ нахы-
шлэ ашынынхэмккэ шлогъэ гъэ-
нэфагъэ ащ пылэу сэллытэ.

(Иклэх я 2-рэ н. ит.)

Программэхэр Адыгеим щагъэцаклэх

(ИкIаух).

— Федеральнэ программэхэм ягъэцэкIэнкIэ республикэм ихэбзэ къулыкъухэм упчIэ афылтIэп, зи хэукъоныгъэ къыхэджэщыгъэп. Мы аужырэ илъэси 8-м Адыгеим къикIэу зы дэо тхыль нылэп къытIэкIэхыгъэр, а гумэкIыгъори псынкIэу дэгъэзыжыгъэ хъугъэ, — къылуагъ К. Цициным.

АР-м псэолъэшIынымкIэ, транспортнымкIэ, псэуплэ-коммунальнэ ыкIи гъогу хъызмэтхэмкIэ и Министерствэ къызэритырэмкIэ, Адыгеим ипсэуплэ фонд зэкIэмкIи квадратнэ метрэ миллион 11,5-рэ мэхъу, ащ

щыцэу миллион 3,3-р фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ателытагъ. Къатыбэу зэтет псэуплэхэм игъэклотыгъэ гъэцэкIажьынхэр яшылIэгъэным ипрограммэу 2008 — 2015-рэ илъэсхэм ателытагъэм фэтэрыбэу зэхэт унэ 827-рэ хэлэжыгъ. Псэуплэ-коммунальнэ хъызмэтым щыклорэ зэхьокIыныгъэхэм Iэпылэгъу афэхьугъэнымкIэ фондэм зэрифэшъуашэу Iоф зэрэдашIагъэм ишIуагъэкIэ гъэцэкIажьынхэм апэлухащт сомэ миллиардым ехъу республикэм къылэкIэхыгъ. Бюджет зэфэшъхьафхэм къахэхыгъэ сомэ миллиард 1,46-рэ гъэфедатгъэ хъугъэ. Ащ ишIуагъэкIэ фэтэ-

рыбэу зэхэт унэхэм япроцент 54-рэ игъэклотыгъэу агъэцэкIажыгъэх.

Къызэхэоним ищынагъо зышъхьащт унэхэм ачIэсхэр гъэкощыгъэнхэмкIэ шылэ программэр Адыгеим зэрифэшъуашэу щагъэцаклэ. Ащ къыдыхэлъытагъэу джырэ уахътэм ехъулIэу нэбгырэ 1131-рэ е унэгъо 393-рэ агъэкощыгъах, аварийнэ псэуплэ фондым квадратнэ метрэ мин 16,7-рэ хагъэклыгъ, фэтэрыбэу зэхэт уни 7 ашыгъ. Программэм игъэцэкIэн зэкIэмкIи сомэ миллион 370,3-рэ пэлуагъэхыгъ. Ащ щыцэу сомэ миллион 236,7-р — псэуплэ-коммунальнэ хъызмэтым щы-

клорэ зэхьокIыныгъэхэм Iэпылэгъу афэхьугъэнымкIэ фондэм, сомэ миллион 124,2-р республикэм изэхэугъоегъэ бюджет къатIупшыгъэх.

ЫпшъэкIэ зигугъу къэтшыгъэ программэм игъэцэкIэн 2013 — 2017-рэ илъэсхэм ателытагъ. 2015 — 2016-рэ илъэсхэм яедзыгъо къыдыхэлъытагъэу фирмэу «Компаньон» зыфиолрэм фэтэр 92-у зэхэт унэ поселкэу Яблоновскэм щешIы. Илъэсэу тызхэтым ыкIэм нэс унэгъо 71-мэ ащыпсэурэ нэбгыри 148-рэ а унэм агъэкощыгъах. Къызэхэон зыпэкIыщт псэуплэ фондэу щылэр щыгъэзыежыгъэным пэе 2017-рэ илъэсым Iоныгъом и 1-м ехъулIэу унэгъуи 176-мэ арыс нэбгырэ 383-рэ агъэкощынэу агъэнафэ. Ащ игъэцэкIэн зэкIэмкIи сомэ миллион 144,9-рэ тефэщт.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

СурэтIр А. Гусевым тырихыгъ.

НЭПСЭУ Нихьад Тауфик ыкъор

Израиль ит адыгэ къуаджэу Кфар-Камэ къыщыхъу-гъэ Нэпсэу Нихьад илъэс 67-м итэу дунаим ехыжыгъ. ИцIыкIугъом къыщыублагъэу искусствэм, спортым апыщэгъэу шытыгъ. КIэлэегъаджэу Iоф ышIагъ. Аужырэ илъэсхэм Хэкужым къыгъэзэжыгъэу МыекIуапэ щыпсэуштыгъ.

Нэпсэу Нихьад анахъэу цIэрыло зыщыхъугъэр лъэпкъ шIэжым гукIи, псэкли фэлажъэзэ общественнэ пшъэрылхэр ыгъэцаклэхэу зеублэр ары. ИшIушIагъэ гъунэ имылэм фэдагъ. Адыгэ музыкальнэ Iэмэпсымэхэм кIэлэцIыкIухэр фэгъэсэгъэнхэм, дин Iофыгъохэм, тхылххэм якъыдэгъэклын, нэмыкIхэм апэлухащт мылькIу-кIэ ишIуагъэ аригъэкIыштыгъ. Ячыгу къэзыгъэзэжырэ тилъэпкъэгъухэм рэхъат зэрагъэотынымкIэ Iэпылэгъу афэхъуштыгъ.

ИгупыкI изакъоп тиныбджэгъоу Н. Нэпсэур зыкIэдгъэ-лъапIэщтыгъэр. ЦIыфышIугъ, адыгагъэ зэрихьаным сьидыгъуи фэхъазырыгъ. Адыгэ Хасэм изэхыхъэхэм къащыгушIэщтыгъ, ныдэлъфыбзэр кIэлэеджакIохэмрэ ныбжыкIэхэмрэ зэрагъэшIэнымкIэ амалышIухэм алыхъуштыгъ.

Н. Нэпсэум ныбджэгъухэр Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым, Краснодар краим, Абхъазым, Адыгеим ащырилагъэх. ЦыхъэшIэгъоу зэрэщытым фэшI лъытэныгъэ ин къыфашIыштыгъ.

Хыльыгъэу зэсымаджэм ыуж Нэпсэу Нихьад Израиль ащэжыгъагъ къыщелэзэнхэу, ауылэ теуцожьынэу инасып къыхыгъэп.

Тиныбджэгъу лъапIэу, Нихьад. Угу къытемыжырэми, уишIушIагъэкIэ укытхэт. Уибэрэчэтыгъэ тщыгъупшэщтэп.

УишIушIагъэ Тхъэм къыуегъэтэж, джэнэт къыует. ТэегъашIэм тыгу уилышты.

Ныбджэгъу куп.

Адыгэ Республикэм, тилъэпкъ чIэнэгъэшхо ашыгъ. Дунэе Адыгэ Хасэм, тиреспубликэ и Адыгэ Хасэ илъэсыбэрэ ахэтыгъэу, лъэпкъ Iофыгъохэм ягъэцэкIэн ыгу етыгъэу дэлажъэщтыгъэ Нэпсэу Нихьад зэрэщымылэжырэ лъэшэу тыгу къеуагъ. Дунаир зыхъожыгъэ Н. Нэпсэум илахыпхэм, ныбджэгъухэм тафэтхъаусыхэ.

Республикэм иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» хэтхэр.

ЩытхъуцIэ къалэжыгъ

(ИкIаух).

Iофыр зэшIохыгъэ хъуным пэе кIын шъулъэгъугъэн фэе, ау шъузэкъоуцуи унэри шагури дахэу жъугъэлсыгъэ, къабзэу шъулыгъ, мы тын лъапIэр шъоры къэзылэжыгъэр. Джыри нахъ дахэ хъунэу сышъуфэлъало, —

унэм чIэсхэм закыфигъэзагъ Константин Цициным.

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм гъэцэкIажьынхэр яшылIэгъэнхэм фэлорышIэрэ шъолъыр программэр зэхэщэгъэнымкIэ Константин Цициным ишIуагъэ къызэраригъэкIырэр АР-м и ЛIышъхъэ игушIыгъэ къыщыхыгъэ-

щыгъ. АщкIэ лъэшэу зэрэфэразэр къылуагъ.

— Псэуплэ-коммунальнэ хъызмэтым зэхьокIыныгъэу щыкIохэрэм Iэпылэгъу афэхьугъэнымкIэ Фондым ишIуагъэкIэ илъэс пчъагъэрэ гумэкIыгъо къызыпыкIыштыгъэ Iофыгъохэр зэшIохыгъэ хъугъэх. Мыщ фэ-

дэу зэрифэшъуашэу зыщыпсэурэ унэхэр зылыгъхэм тафэраз. Ахэм яхъатыркIэ нахъышIуэм ыпIэныкIокIэ республикэр зэхьокIы, — къылуагъ ТхьакIушынэ Аслъан.

ЩытхъуцIэ къэзылэжыгъэ унэм чIэсхэм псауныгъэ пытэ ялэу, ягухэлхэр къадэхъухэзэ щылэнхэу АР-м и ЛIышъхъэ къафэлъэлуагъ.

Нэужым Чкаловым ыцIэ зыхьырэ урамым тет унэу номерэу 86/3-р щысэ зытэпхынэу зэрэщытыр къэзыушыхъатырэ тамыгъэр ащ ралупыгъ.

ПИАТЫКЪО Анет.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

ЦыфымкIэ мэхъанэшхо иI

Унэ-коммунальнэ хъызмэтым фэхъурэ зэхьокIыныгъэхэмкIэ ишIуагъэ къэклорэ Фондым ипашэу Константин Цициныр Адыгеим къызэкIом республикэм и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат Iукагъ.

ТэхъутэмыкIое районим ит псэуплэу Яблоновскэм фэтэрыбэу зэхэт унэу шашыгъэм щыпсэушты цыфхэм мэфэкI шыкIэм тетэу IункIыбзэхэр ахэм щаратыжыгъэх.

Республикэ программэу «Зэхэоним нэсыгъэ унэжъхэм цыфхэр къачIэщыжыгъэнхэр» зыфилоу 2013 — 2017-рэ илъэсхэм ателытагъэм диштэу фэтэр 65-рэ хъурэ псэуалъэу къатитфэу зэтетыр ашыгъ.

УнакIэм зэрэчIэхъажьхэрэм епхыгъэ Iофтхъабзэм хэлэжыгъэх Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ ФедерациемкIэ и Совет хэтэу Вячеслав Швериас, псэолъэшIынымкIэ, транспортнымкIэ, унэ-коммунальнэ ыкIи гъогу хъызмэтымкIэ министрэу Валерий Картамышевир, муниципальнэ

гъэпсыкIэ зилэ «ТэхъутэмыкIое районим» ипашэу Шъхьэлэхэу Азмэт ыкIи Яблоновскэ къэлэ псэуплэм илэшъхъэтетхэр.

УнэчIэхъажэ зилэхэм IункIыбзэхэр аритыжхъэзэ Константин Цициным къыхыгъэщыгъ игуапэу ахэм зэрафэгъушлорэр ыкIи тапэкли гъэхъэгъагIэхэр ашIынхэу зэращыгугырэр.

— Цыфым ищылэныгъэкIэ анахъ мэхъанэшхо зилэ хъугъэ-шIагъэхэм зыкIэ ащыцэ ежы иунаеу унэ илэныр. Шъуащыцхэр бэрэ ащ ежагъэх ыкIи илъэс къэс шъуищылакIэ нахъышIу хъунэу шъуфэсэлэ, — къылуагъ Константин Цициным.

Адыгеим и ЛIышъхъэу ТхьакIушынэ Аслъан ыцIэкIэ унэчIэхъажэ зилэхэм афэгъушIагъ республикэм и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат.

— Адыгеим щыпсэурэ цыфхэм щылэкIэ-псэукIэу ялэр нахъышIу шыгъэнымкIэ IофшIэнэу дгъэцаклэрэм чыплэшхо щызыубытырэр унэ-коммунальнэ хъызмэтым фэхъурэ зэхьокIыныгъэхэм Iэпылэгъу язытырэ Фондым шIуагъэ къытэу тызэрэдалажьэрэр ары. А къэралыгъо корпорацием гъусэныгъэ зыдэтшыгъэ илъэсхэм къаклоцI федеральнэ ахъшэу сомэ миллион 230-м ехъу республикэм къыхыгъ, — къыхыгъэщыгъ КъумпIыл Мурат.

Республикэм цыфхэр зычIэсыщт унэхэм япхыгъэ Iофыгъоу къытаджэхэрэм язэшIохынкIэ ренэу аналэ къызэрэтырагъэтырэм ыкIи Iэпылэгъу къызэрэртфэхъухэрэм апае мы

Фондым ипашэхэм ыкIи зэкIэ иIофышIэхэм зэрафэразэр Премьер-министрэм къыхыгъэщыгъ.

ЗэлукIэгъум илъэхъан Премьер-министрэмрэ Фондым ипашэхэмрэ псэолъэшIыным епхыгъэ Iофхэр гъэцэклагъэ зэрэхъугъэхэм уасэ фашыгъ, джащ фэдэу унэчIэхъажэ зилэхэм гушIыгъу афэхъугъэх.

Республикэ программэу «Зэхэоним нэсыгъэ унэжъхэм цыфхэр къачIэщыжыгъэнхэр» зыфилоу 2013 — 2017-рэ илъэсхэм ателытагъэм диштэу псэуплэу Яблоновскэм мы илъэсым ыкIэм ехъулIэу джыри унэгъо 71-мэ (нэбгыри 148-рэ) унэчIэхъажэ ялэщт, ахэм апае фэтэр 92-у зэхэт унэ ашы.

Экономикэмрэ хъызмэтзехъанымрэ

Упчлэ. Аслъан, Программэу «Урысыем итовари 100 анахь дэгъухэр» зыфилорэм тегъэпсыкыгъэ зэнэкьокъур зызэхашэрэр бэкӀае шлагъэ. 2016-рэ илъэсым тельытагъэм сыда къепӀолэн плъэкыштыр?

Джэуап. Адыгэ Республикэм и Правительствэрэ федеральнэ бюджет учреждениеу стандартизациемкӀэ, метрологиемкӀэ ыкӀи уплъэкӀунымкӀэ къэралыгъо региональнэ Гупчэу Адыгэ Республикэм щылэмрэ МОО-у «Академия проблем и качества» зыфилорэр, техническэ гъэорышӀэнымкӀэ ыкӀи метрологиемкӀэ Федеральнэ агентствэр ягъусэхэу 2016-рэ илъэсым я 19-у зэхашэ «Урысыем итовари 100 анахь дэгъухэр» зыфилорэ Программэм тегъэпсыкыгъэ зэнэкьокъур. Ащ

Региональнэ лъэгаплэм теклоныгъэр къыщидэзыхыгъэхэр Адыгэ Республикэм анахь дэгъухэу зэрэщальытагъэхэм имызакъоу, Урысыем ипредприятиехэм ахэтхэу Адыгеир федеральнэ лъэгаплэм къыщигъэлъэгъонэу амал ялэшт.

Федеральнэ лъэгаплэм теклоныгъэр къыщидэзыхыгъэхэм зэнэкьокъум илауреатхэу ыкӀи идиломантхэу зэрэщытхэр къэзыушыхъатырэ дипломхэр къафагъэшъошӀэтых, илъэс къэс къыдагъэкӀырэ каталогэу «Урысыем итовари 100 анахь дэгъухэр» зыфилорэм дагъэхъаштых, Программэм исайт рагъэхъаштых. Ащ нэмыкӀэу продукцием идэгъугъэ ехыӀлэгъэ Декларацием кӀатхэхээ, «Урысыем итовари 100 анахь дэгъухэр» зыфилорэ тамыгъэр япродукцие тырагъэуцонэу фитыныгъэ ялэ хъушт.

Продукцием идэгъугъэкӀэ ыкӀи ищынэгъончъагъэкӀэ хэхъоныгъэшлӀхэр зэрашыгъэхэм ыкӀи ялофышӀэхэр гъэшлогъэнхэм фэшӀ агъэнэфагъэх шлӀхъафтынхэу «Лидер качества», «Гордость Отечества», «Вкус качества» зыфилорэхэр.

Къэлугъэмэ хъушт зэнэкьокъум хэлэжъэнхэу предприятие 46-рэ къызэредгъэблэгъагъэр ыкӀи мы лъэхъаным ехуӀлэу ащ хэлэжъэнхэу предприятии 4 макъэ къызэрэтагъэлугъэр.

Упчлэ. Ташыгъэгъуазэба зэнэкьокъум ыгъэнэфэрэ гухэлъ ыкӀи пшъэрылъ шъхьалэхэм.

Джэуап. Ахэм ащыщых: — урысые экономикэм иреальнэ сектор зэнэкьокъу амалэу илэхэм ахэгъэхъогъэным илӀылэгъу фэхъугъэныр;

— хэгъэгум щылэжъэрэ товаркыдэгъэкӀаглохэм экономикэ зэнэкьокъукӀэ амалэу ялэхэм ахэгъэхъогъэныр, экономикэм илофыгъо шъхьалэхэм язэшлохын илӀылэгъу егъэгъотыгъэныр;

— продукцием идэгъугъэкӀэ, ищынэгъончъагъэкӀэ ыкӀи иофшӀэныр щынэгъончъэу щытынымкӀэ предприятиехэм менеджментым исистемэ дэгъоу ащыгъэпсыгъэныр;

— продукцие ыкӀи фӀо-фӀэшӀэ дэгъухэр Урысыем ибэдзэршыӀлэ нахь дэгъоу щылыгъэкӀотэгъэнхэр, шъолырым къыщыхъыжырым хэхъоныгъэ егъэшыгъэныр.

Зы иофыгъо шъхьалэ хэгъэунафыкӀы сшӀоигъу. Зэнэкьокъур зэхашэу заублагъэм къыщегъэжъагъэу щытхуцӀэу «Лидер качества» зыфилорэр зэгъогъоу тиреспубликэ къыдихыгъ. Ар 2011-рэ илъэсым реклоклыгъэ зэнэкьокъум иахъэхэлъ обществэу Мыекъопэ машинэшӀ заводым къыщыфагъэшъошӀэгъагъ. Къэлугъэмэ хъушт Темир Кавказым ит республикэхэмкӀэ апэрэу ащ фэдэ щытхуцӀэ Адыгеим къыдихын зэрилъэкӀыгъэр.

— Тхъауегъэпсэу, Аслъан, тиупчӀэхэм зэхэугъыкӀыгъэ джэуапхэр къызэрптыжыгъэмкӀэ, иофыгъошхоу шъузыпылӀыр дэгъоу къыжъудэхуэнэу, товаркыдэгъэкӀаглохэр ащ чанэу къыхэлэжъэнхэу ыкӀи гъэхъэгъэшлӀхэр къагъэлъэгъонхэу шъуфэтэлэу.

— Тхъауегъэпсэу.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Продукциер нахь дэгъоу ӀуегъэкӀы

Урысыем бэшлагъэ зыщызэхашэрэр «Урысыем итовари 100 анахь дэгъухэр» зыфилорэ зэнэкьокъур. Продукцием идэгъугъэ хэгъэхъогъэнымкӀэ, къашырым ыцӀэ дахэкӀэ гъэлугъэнымкӀэ, къызэрэкӀэупчӀэхэрэмрэ зэрӀукӀырэмрэ ахэгъэхъогъэнымкӀэ мыр амалышӀоу зэрэщытыр къыдалытэзэ, Адыгеим ит предприятиехэу товар зэфӀэшъафхэр къыдэзыгъэкӀхэрэр ыкӀи фӀо-фӀэшӀэхэр афэзыгъэцӀэкӀхэрэр а зэнэкьокъум чанэу хэлажъэх.

Мы зэнэкьокъум ичӀыпӀэ зэхашӀакоу щытых Адыгэ Республикэм и Правительствэрэ федеральнэ бюджет учреждениеу стандартизациемкӀэ ыкӀи метрологиемкӀэ Гупчэу Адыгеим щылэмрэ. 2016-рэ илъэсым тельытэгъэ а зэнэкьокъур бэмышӀэу рагъэжъагъ. Гъэрекло реклоклыгъэм Адыгеим ит предприятиехэр зэрэхэлэжъагъэхэр ыкӀи мы илъэсым щылэщтым изыфгъэхъазырын зэрэрагъэжъагъэр къедгъэлугатэ тшӀоигъоу зыцӀэ къетлогъэ Гупчэм ипӀащэу Матыжъ Аслъан джырӀэблагъэ зылудгъэклагъ.

Гъэрекло реклоклыгъэ зэнэкьокъум къыгъэлъэгъуагъэм тызыкӀэупчӀэм Аслъан къызэрилуагъэмкӀэ, Адыгеим ит предприятие заулэмэ зэнэкьокъум теклоныгъэр къыщыдаыхыгъ. ГушӀылэм пае, лауреатыцӀэр къафаусыгъ пшъэдэкӀыжъ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Южгазстрой» зыфилорэм ипродукциеу полиэтиленым хэшкыкыгъэ рыкӀуапӀэу ПЭ-80-рэ зыфилорэм ыкӀи хъызмэтшӀапӀэу «МПК» Мыекъопэ пивэшӀ заводым» къыдигъэкӀырэ пивэ лъэпкытӀум. Джащ фэдэу зэнэкьокъум идиломантыцӀэ къащафагъэшъошагъ хъызмэтшӀапӀэу «Мамрыкъом» къыдигъэкӀырэ дагъэу апэрэ сортым хахъэрэм, шъхъэзэкъо предпринимателэу Э.Г. Никогосян къыдигъэкӀырэ паркет лъэпкытӀэу «Старый мастер» зыцӀэм, мебелишӀ фабрикэу «Ивна» къыдигъэкӀырэ мебелэу «Афина» зыфилорэм.

Региональнэ лъэгаплэм теклоныгъэр къыщидэзыхыгъэхэр Адыгэ Республикэм анахь дэгъухэу зэрэщальытагъэхэм имызакъоу, Урысыем ипредприятиехэм ахэтхэу Адыгеир федеральнэ лъэгаплэм къыщыдагъэлъэгъонэу амал ялэшт.

ЗэкӀэ ахэм япродукциехэм ифэшъошэ тамыгъэ атырагъэ-

Гъэрекло реклоклыгъэ зэнэкьокъум Адыгеим ит предприятие заулэмэ теклоныгъэр къыщыдаыхыгъ.

чэзыуитӀу ил: региональнэ чэзыур 2016-рэ илъэсым имэзае и 8-м къыщыублагъэу мэкъуогъум и 6-м нэс — Адыгеим ыкӀи федеральнэ чэзы-

уцон алъэкышты ыкӀи, дэгъум цыфхэр нахь лъылабэхэу хабзэш, продукцием илугъэкӀынкӀэ хэпшыкӀэу ишӀуагъэ къэкӀошт.

ур 2016-рэ илъэсым имэкъуогъу и 6-м къыщыублагъэу тыгъэгъазэм и 26-м нэс Москва ащыреклоклыштых.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо быракъ и Мафэ ипэгъоклэу

ГУТИЭ Саныет

Къэралыгъо тамыгъэхэр

1

Чыгур огум итамыгъ,
Чыгур огум инэплъэгъу.
Огур чыгум итамыгъ,
Огур чыгум инэплъэгъу.
Цыфыр адэ, цыфыр сыд?
Сыд пай чыгум цыфыр тет?
Лэшлэгъуишъэм, лэшлэгъу миным
Хэтыгъ адыгэр имыкью-имыным.
Гукъауи зауи бэ пэкълэыгъэр,
Сыд фэдэ уахъти ыгу имыкълэыгъэр
Непэ щылакълэ фэхъуыгъ силъэпкъ,
Ар хэгъэгъушхом джы изы блыпкъ.
Зы цыфым адрэр ищхэпс шъыпкъ,
Зы лъэпкъым адрэр ыкьош шъыпкъ.
Зыгоу кытео гу мин пчъагъэр,
Зэдырялэу зы гугъэу — мамырныгъэр.
Мамырэу тыгъэр пчэдыжъ къэси
Мэфагъэу къагъэрэм ыдэжъ кынынэсы.
Ощхъ гъэбэжъулыи губгъом кыфещхы,
Сабый щхы макъэри чыгум кытешхэ.
Кыщэкълэ чыгыр, щэшхъалгъэ фыгъор
Си Адыгей уахътэу зыщигъом.
Типсыхъо чъэрхэм огур къарэщы,
Тикъушхъэ лъагъэхэм чым зыщыращы.
Непэрэ мафэри, чыжъэу блэкълэыгъэри
Зэтэгъэфэжъы, хъугъи мыхъугъэри
Хэлъ титарихъ, ащ кыхэнагъ.
Ар непэу слонэп, гум итынагъ.
Ау тиблэкълэыгъэп, непэ лъэбэкъур
Силъэпкъ езгъашрэр — Урыс хэгъэгур!
Къэралыгъошхом зы тклопсэу хэтэу
Ылпэ регъэхъу джы ар республикэу.

2

Адыгеим ыгъотыгъэу суверенитет
Къэралыгъо гъэпсыным илъагъо тет.
Лъэбэкъу шуклаехэри щышылгъэх:
Герби, быракъи, гимни кыыхыгъэх.
Къэралыгъо кюцлэу юфхэр зэрехъэх,
Лэкълэу къэралми анэсы, ахахъэ.
Къэралыгъо гъэпсыным илоф дэлажъэ,
Ылпэкълэу лъэкълэуатэ, шлум фэгъуэжъэу.

Адыгеим
и Быракъ

1

Быракъыр — къэралыгъо тамыгъ,
Тызэрэеспубликэм итамыгъ.
Зы лэшлэгъу гъогон кыкълугъэр,
Гугъаплэу адыгэм зэрилагъэр.
Я 19-рэ лэшлэгъум ыгузэгъу!
Тибыракъ кыщещъэ игъогу!
Адыгэ чыгужъым изыкълэныгъэ,
Адыгэ чыгужъым ишхъафитныгъэ
Янэпэплъэу ар щытэу хъугъэ.
Ащ фэбыбатэ лэшлэгъум ехъугъэу.
Республикэм исуверенитет ишыхъатэу
Ташхъагъ сыдигъуи щытэлэты.
АР-м хэбзэгъэуцугъэкълэу щаштагъ2
Быракъым имэфэкълэу цагъэнэфэгъ3.
Тыдэ щыпсэурэ адыгэ лъэпкъми,
Тыдэ щыпсэурэ адыгэ хэкълэми
Зы теплэу илэу афэбыбатэ,
Адыгэ лъэпкъым ищытхъу елэуатэ.
Ышъо уцышъо, фэд лэжъэкълэуатэ.
Фэд уцы лъашхъэу тимэкъууаплэ,
Уцы зэхакълэу тибылым хуэплэ,
Гум кыгъэкълэу нэмыкълэу чылабэ.
Гъатхэм кыкълэжъэр кыушхъэшыгу
Мэзым
Гъэшлэу кълэхъопсэу тхъапэр зыпизым
Итеплэу уцышъор.

Жъогъо 12-р кыыхъажъыукълэ,
Огум дэплъыехъу щэбзэщэ пакълэхэр
Дышъэ щэбзашхэр щызэблэдзыгъэх
Мамыр тамыгъэу щызэтэдзэгъэх.

2

Жъогъо 12-р лъэпкъ 12-у,
Щэбзэщэ 3-р пщы лъэпкъищэу
Ары тарихъым кызызэриуатэрэр,
Быракъым еплъэрэм джары ылъэгъурэр.
Мамырныгъэм нахъ лъаплэу сыд кыхъун?
Мамыр лъаплэм сыдрэ уахъти сыд
пелэн?
Арын фае мы быракъыр кыхъэзыхыгъэм,
Шапхъэу илэр
щылэныгъэм зыкълрипхыгъэр.
Зыкълэныгъэр, кыош блыпкъыр
дэгъушъ-дэгъу,
Узэдэлэу, узэкъотмэ псынклэу гъогур.
А зы гъогум зэдэтэтэу
цыф лъэпкъыбэр,
Зэдагъэпсы, зэдэлэты тиреспубликэу.

3

Ау, етлани зэ къауатэу зэхэсхыгъ:
А щэбзищыр гукълэу Лъэпшъи
фэгъэхыгъэ.
Гукълэу лэзэм илэшлагъэу ахэр щыт,
Лъэпшъи ыцлэу зэрэпхыгъэр боу гулэу.
Тибыракъэу дышъэ жъуагъор
зыхэтэкъурэр,
Тибыракъэу
мамырныгъэм клэнэкъокъурэр
Зэрэплъэпкъэу лъэпкъ быракъэу
непэ ил,
Лъэпкъ пстэуми зы быракъэу зэдырял.
Тэ адыгэр лъэпкъ пчъагъэу тыгощыгъ:
Тыадыгъ тэ, тыщэрджэс, тышапсыгъ,
Адыгацлэр зэтлэжъэу тыкълэбэртэй,
Лэкълэу къэралхэми тахэгъагъэу
джар тидунай.
Тыдэ тыщылэми АР-р тэ тинэплъэгъу,
Республикэу быракъым
кыфитео тиадыгъэу.
Зэрэтимылэу лъэпкъ зэхэдзи,
цыф зэхэдзи
Лэшлэгъу пчъагъэм тазэрщесагъэу
лъэбэкъур тэдзы.

4

АР-м и Быракъ тычлэу
Непэ гухэлъэу тилэр зэфэдэ:
Тишэн-хабзэхэр ренэу тхэрэлъых,
Тинеушрэ мафи тичыхъэ терэлъ.
Быракъыр — къэралыгъо тамыгъ,
Тызэрэеспубликэм итамыгъ.
Зы лэшлэгъу гъогон кыкълугъэр,
Кыдэхъугъ адыгэм гугъаплэу илагъэр.
Къэралыгъошхом ихасэ тыцэхасэ,
Ти Адыгей хабзэу кыкълэуштыр
фэтэхъэсы.
Республикэм исуверенитет ишыхъатэу
Ташхъагъ сыдигъуи ти Быракъ
щэбыбатэ.

Адыгеим и Гимн

1

Гимныр — къэралыгъо тамыгъ,
Тызэрэеспубликэм итамыгъ.
Адыгеир гъэтхэ гулэу тлэмыгъэу
Адыгеир гъэтхэ е бжыхъэ кыгъагъэу
Тызхэт дунаим хэшлагъэп.
«Дунаим ичылплэу шлагъо»
Ти Адыгеишъ уемыщэч,

Щытхъу фэплоным уемыщэч.
Гушылэу хъохъум ыцыпэ
Къэралыгъошхом ецэи,
Лъэпкъыбэу зы бын-унагъом
Адыгеир кыхъэщы зы жъуагъоу.
Тиреспубликэу иорэд шхъалэ
Тэ ренэу, ренэу зэхэтэхы.
Тиреспубликэу иорэд шхъалэ
Тигугъэу ышхъэ кырехы.
Кълэмгуйи, шапсыгъи, бжъэдзыгъуи
Якълэс ти Гимн сыдигъуи
Адыгэ лъэпкъым имызакъоу,
Зэдырял щыпсэурэ лъэпкъхэм.
Тырегъушхоу тэ тиреспубликэу,
Лъэпкъыбэр зилэм блыпкъэу.
Тыфэшъыпкъ тикълэралыгъошхо,
Тыщынасыпышлу, тыщэгъушхо.

2

Адыгеим и Гимн игушылэхэр
Ытхыгъ Исхъакъэу Мэщбашлэм:
«Тихэгъэгу класэу тигупсэр
Адыгэ чыгушъ, терэлъ.
Зы бын-унагъоу лъэпкъыбэр
Щызэгъурылоу щэрэлъ».
Хэлъ хъохъури зэдэтшэу кытэлэу,
Къедэлэу, ори кыддалу:
«Шлум факълэу, лъыкълэу,
Республикэу тигунэ дах.
Егъэхъу, зылэу,
Республикэу тигугъэу лъагъ —
Уилъэпкъи хышъэр фэлуат».
Кытэлэу икълэу тэ тил,
Бэгъашлэу лэшлэгъуэхэм тыщыл,
Тигугъи ти Гимн кылуатэ.
Хэти пэблэгъэу гушылэхэм
Орэдшъор афыхыгъ Тхъабысымым.
Мэкълэмэ зещэным фэлэзэу
Зиорэдхэр джынэс бзэрэбзэрэм
Гум щызэу мэкълэу лъэшкълэу кълэплонэу
Ыгъэпсыгъ елэплэнчъэу ти Гимн.
Тыщытэу тедэлэу мэфэкълэу,
Ащэлэу нэмыкълэу зэхэхъэхэм.

3

Цыфхэм орэдхэр аусых,
Зыхэр гушлуагъом фэусэх.
Мэкълэмэ чэфым зепхъуатэ,
Зэрэнэкълэу мэзи хъуати.
Зэхэзыхрэм ыгу кыгъэгъэфы,
Гум икълэбзэгъэу егъэунэфы.
Хъарым уфэусэныр тхъагъо,
Нэфын, гулэтылэу илъагъо.
Утэхъэмэ лъапэр кълэжъурэр,
Мыжъуакълэу нэмыкълэу агъэхъурэр.
Гушлуагъор зыгу илэу пшъырэр,
Хъарымы бгъэгур зэфышрэр.

4

Кысэлэу мары мэкълэмэр
Кушъэу орэд ар зымакълэр:
Бэ тешлагъэми, хэти кыешлэжъы,
Кушъэу орэдымклэу зегъэшлэжъы.
Пшъащэмэ, дышъэу нэкълэу,
Шъаомэ, лыгъэр ылапшъэу —
Алэуэ ныхэр мэлъалэх,
Яорэдхэр зэкълэу тхэлъэлэх.
Насыпи гъашлэу кълэхъопсых,
Тянэхэр кушъэм кълэрысых.

5

Аусы нэмыкълэу орэди,
Шъыпкъэмклэу гыбзэу орэдэп:
Зигъонэмысым кыфапчы,
Нэпсыцэу нэгъушхъэм кыречъэ.
Гъашлэм щызэфэмьдэу
Орэдхэр хэшлагъэх джаш фэдэу.

Хъурэп цыф гъашлэр орэдынчъэу,
Тынчэу, рэхъатэу, мэкълэнчъэу.

6

Ау сыдрэу уси, орэди
Яшхъэтэлэу зы орэд:
Ар тиреспубликэу и Гимн!
Зэфэдэу кърэлэу кы минмэ.
Зэхэзыхрэм кыхедзэшъ, дежъыу,
Гушылэхэр тыгъэм пэжъыу:
«Тэ тыщэлэфэ — егъашлэм —
Тичылоу тыгур щылэшт;
Тыуашъуи, тыгъи бэгъашлэ
Тфэхъоу тикълэсэу тилэшт».

Адыгеим и Герб

1

Гербыр — къэралыгъо тамыгъ,
Тызэрэеспубликэм итамыгъ.
Зышылгъэу сурэтышлыр адыгъ,
Адыгэгур зыбгъэу адыгъ.
Адыгэ Республикэм и Герб
Гъэтхалэм парламентым ыштагъ.
Адыгэ Республикэм игерб
Къэралыгъошхом иреестрэ хатхагъ.

2

Адрэ герб пстэуми афэдэми,
Ылыгъ итеплэу адыгэ бгъэрадэми,
Сэрклэу шлагъом ишлэгъожъ,
Сеплэмэ, нэплэгуу егъэшлэжъ.

3

Хабзэм тетэу кыгъэгъэхыгъагъ хъураеу,
Тетхагъ Адыгэ Республикэм зэриер.
Уфаемэ, къедж урысыбзэкълэу,
Уфаемэ, къедж адыгабзэкълэу.
Бзитлури къэралыгъуабзэу,
Лъэпкъым зэфэдэу егъэбзэрэбзэ.
Ашхъагъ жъогъошхом щэшлэты,
Зылыгъурэм ыгу кыелэты.
Лъэпкъ зыкълэныгъэм кыфепсы,
Лъэпкъ зэфэшхъафхэм агу нэсы.
Ишыхъат лъэпкъ зэкълэушныгъэм
Республикэм гъогъу ыгъотыгъэм.
Къэралыгъошхоу Урысыем
Сиреспубликэу изы жъогъожъыеу,
Жъогъоу шлэтэхыр мыкълэуасэу
Кыфепсы Адыгеу сикълэсэм.
Жъогъоу кыопитфым гугъэр дэбагъо,
Мурад пчъагъэр зыдэтлыгъ лагъоу.
Хъалэлэу щылажъ уфаемэ чыгум,
Зылэты щыбыб уфаемэ огум.

4

Мары, олэгуа адыгэ чыгум
Ит чыгъэгъэхомэ атхъап изы бгъур.
Чыгаеу тхъапэм хэшлагъ ланаер
Ланаеу тхъапэм сэ сидунаер.
Тикъушхъэлэпэу лут мэзышхуи,
Тишъофы мэзи ащ зышаушху.
Тимэкълэжъумэ ахэтэкълэуагъэх,
Чыгаи ланаи джарэу бэгъуагъэх.
Адыгэ лъэпкъым идунеу щыщых,
Хэпхын умылэкълэу хэгъэцагъэх.
Мары мыдрабгъум коцыр щэшхъалэу,
Псышхоу е хышхоу ар кышъэуалэу.
Натрыф лэхъурдэм инатрыфышхъэу
Кыгъоу тэлэгуу, мары тапашхъэу.
Адыгэ чыгум илэхъэбжъоу,
Имыфэу илэхъы кону лэжъэу.
Коцыр кыхъаджи, гъажъэу хылыгъу,
Натрыф лэстапхэр дэгъош гъунэгъум.
Нэхъой-гъэбжъур тишъоф-тигубгъу,
Тыбылымышхъи фэйгъ, ишлугъу...

ГукIэгъушхо зыхэлъыгъэ цыф

ащ ыцIэ епхыгъ. 1976-рэ илъэсым Кубанскэ мэкъумэщ институтым иагрономическэ факультет къызеухым къуаджэу Хьакурынэхьаблэ дэт колхозым IофшIэныр щыригъэжъагъ. Апэ бригадэм иагрономыгъ, етIанэ КПСС-м и Шэуджэн райком инструкторыгъ, Шэуджэн райисполкомым мэкъу-мэщымкIэ игъэIорышIапIэ иагроном шъхьаIагъ, район агропромышленнэ объединением итхьаматэ игодзагъ. Ащ нэужым КПСС-м ия XXII-рэ Зэфэс ыцIэкIэ щыт колхозым (ащ нэужым Андырхъуае ыцIэкIэ щытыгъэм) илъэси 7 фэдизрэ пэцэныгъэ дызэрихьагъ. А хьызмэтшIапIэ иным иагроном шъхьаIагъ сэри а лъэхъаным ащ Iоф дэсшIэнэу хьугъагъэ.

ГукъэкIыжъ дахэкIэ а цыфшIагъор сыгу къынагъ. IофшIэным изэхэцэнкIэ а лъэхъаным щыIэгъэ пшъэрылхэм атегъэпсыхьагъэу иIоф ащ ыгъэцIэкIэщтыгъ, экономикэм ылъэныкъокIэ шIэныгъэ куухэр иIагъэх, хьызмэтшIапIэхэм фэдэу

къахьыжырэ зэрэхагъэхьащтым, чIыгулэжыным ыкIи нэмыкIхэм лъэшэу ыналэ атыригъэтыщтыгъ. Колхозым пэцэныгъэ зыщыдызэрихьагъэ илъэххэм чIыгулэжыхэм хэпшыкIэу ящыIаIкIэ нахьышIу хьугъагъэ. Унагъо пэпчъ Iломи хьунэу унэе автомобиль ыщэфын, ишагу зэтыригъэпсыхьан ылъэ-кIын амал къыIэкIэхьагъагъ. Колхозым ыцIэкIэ илъэс къэс студент 15-мэ стипендия ара-тыщтыгъ. ЕджапIэр къэзыухы-хэрэр ягуапэу колхозым ифер-мэхэм, бригадэхэм ащылажъэ-щтыгъэх. Илъэс къэс цыфхэм ящыIаIкIэ нахьышIу зэрэхьуштым ар егупшысэщтыгъ, а лъэхъаным къоджэдэсхэри, къутир-хэм ащыпсэхуэху хьызмэтшIа-пIэм щылажъэщтыгъэхэри Iофэу ашIэрэм къыкIэIорэ ахьцэм ыгъэразэщтыгъэх. Былым пла-шъэхэу ыкIи нэмыкI лъэпкъ зэфэшъхьафхэу фермэхэм бэ а лъэхъаным яIагъэр.

Колхозым итхьаматэ дэжэ цыфыбэ къаIоштыгъ. Iофыгъо зэфэшъхьафхэм агъэгумэIы-щтыгъэх специалистхэри лэжъэ-кIо къызэрыкIохэри. Зэ нэмы-

Iэми къыхэкIыгъэп цыфхэм ялъэу афимыгъэцакIэу, ана-хьэу етIани ыналэ зытыригъэ-тыщтыгъэр гъот макIэ зилэхэр ары. Дысэу зы нэбгырэ го-рэми дэгущыIагъэу зыпарэкли зэхэсхыгъэп. ЗэкIэми зэфэ-дэу шъхьэаIафэ афыриIагъ. Сэ илъэсипIл фэдизрэ народнэ де-путатхэм ярайон Совет сы-хэтыгъ. Гъышымрэ сэрырэ Iо-фыгъо зэфэшъхьафхэмкIэ гуш-Iэгъу тызэфэхьуштыгъ. А лъэ-хъаным народнэ депутатхэм я Шэуджэн район Совет ар итхьаметагъ. Хьакурынэхьэбэ хэдзыпIэ коим ыцIэкIэ рай-советым тыхэтыгъ. ХэдзакIохэм яшIоигъоныгъэхэр щыIэныгъэм зэрэщыпхьырытщытхэм тишъып-къэу ыуж титыгъ. Iэшъхэмэфэ Даутэрэ Шагудж Къадырбэч-рэ ацIэхэр зыхьырэ урамхэм ащыпсэхуэхэрэм яшIоигъоныгъэ афэзгъэцэкIэгъагъ Гъыш Долэт-бый сигъусэу. Ащ пае цыфхэри лъэшэу къытфэрэзэгъагъэх.

Народнэ депутатхэм я Шэуджэн район Совет илъэс 12-м ехьурэ итхьаматэу Гъыш Долэтбый зыщэтым, хэдзакIохэм яIофыгъохэу газыр, псыр аIэкIэ-гъэхьэгъэнхэм, сабыибэ зэрыс унагъохэм чIыгу Iахьхэр къафы-хэгъэкIыгъэнхэм ыкIи нэмыкI-хэм япхыгъэу бэ зэшIуихыгъэр. Тигупсэ Шэуджэн районым исоциальнэ-экономикэ хэхьо-ныгъэ ащ ыцIэ пытэу епхыгъ.

ИчыпIэгъухэм шIукIэ бэрэ агу илъышт, сыда Iломэ ыгуи ыпси етыгъэу Iофэу зыфэгъэзагъэм, цыфхэм фэлъэкIыштымкIэ ишIуагъэ зэраригъэкIыштым зыкIи дэшъхьахыгъэп. Къэра-лыгъоми ифэшъошэ уасэ ащ къыфишIыгъ: Урысые Федера-цией и Къэралыгъо Думэ и Щытхъу тхылъ, тыкъэзыуцухьэ-рэ дунаим икъэхъумэнкIэ Урысые обществэм и Щытхъу тхылъ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тамыгъэу «Закон. Долг. Честь» зыцIэр, «Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкIэ изаслуженнэ IофышI» зыфиIорэ щытхъуцIэр къыфагъэшъошагъэх.

Долэтбый культурэшхо хэ-лъыгъ, къызэрыкIоу, къэрар иIэу цыфхэм лъэшэу ыгу афи-хыгъэу щытыгъ. Ишъхьэгъусэу Людмилэрэ арырэ къуитIу апIугъ, гъэсэнныгъэ дэгъу арагъэ-гъотыгъ ыкIи яфэшъошэ чIыпIэ обществэм щаубытыгъ. Гъыш Долэтбый Юсыф ыкъор шIукIэ бэрэ тыгу илъышт.

Ныбджэгъухэм пшъэрылхэу къызэрэфашIыгъэм тетэу къэзытыхыгъэр IофшIэным иветеранэу, РСФСР-м изас-луженнэ агрономэу, муниципальнэ гъэпсыкIэ зилэ «Хьакурынэхьэблэ къоджэ псэупIэм» ицIыф гъэшIуагъэу ДАУР Аслъан Шумаф ыкъор.

Тхьамафэм ихъугъэ-шIагъэхэр

Адыгэ Республикэм хэгъэгъу IоцI IофхэмкIэ и Министерствэ къызэритырэмкIэ, мэлыльфэгъум и 11-м къыщегъэжъагъэу и 17-м нэс республикэм бзэджэшIэгъэ 86-рэ щызэрахьагъ.

Ахэр: укIыгъэ Iофэу 1, цы-фым ыпкъынэ-лынэ шъобж хьылъэхэр тырацагъэхэу 1, ты-гъуагъэхэу 30, гъэпцIагъэ зы-хэлъ бзэджэшIэгъэ 9, маши-нэр рафыжъагъэу 1, хъункIэн бзэджэшIагъэу 2, нэмыкIхэри. Экономикэм ылъэныкъокIэ хэб-зэгъэуцугъэр гъогогъу 18-рэ аукъуагъэу хэбзэхъумэIо къу-лыкIухэм къыхагъэщыгъ. Бзэ-джэшIагъэ зезыхьэгъэ нэбгы-рэ 55-рэ агъэунэфыгъ, зэафын альэкIыгъэр процент 70-м ехъу.

БлэкIыгъэ тхьамафэм Ады-геим игъогухэм хъугъэ-шIэгъэ 5 къатехъухьагъ. Ахэм нэбгыри 2 ахэкIодагъ, нэбгыри 7-мэ шъобжхэр атешагъэхэ хъугъэ. Ешъуагъэу рулым клэрысхэу водитель 50 къаубытыгъ, гъогу-рыкIоным ишапхьэхэр гъогогъу 3244-рэ аукъуагъэу къыхагъэ-щыгъ.

Сыхьат заулэм къыкIоцI

Мэлыльфэгъум и 11-м Мые-къуапэ идэкIыгъо дэжъ щыт тучаным зэретыгъуагъэхэм фэгъэхьыгъэ къэбар хэбзэхъу-макIохэм къалэкIэхьагъ. Саты-ушыпIэр зые илъэс 65-рэ зы-ныбжъ хульфыгъэм къызэриIуа-гъэмкIэ, ахьщэр тучантесым ытыгъугъэу егуцафэ. Бзыль-фыгъэр зыщыпсэурэм полицей-скэхэр кIуагъэх, ау рагъота-гъэп. Сыхьат заулэ тешагъэу инэлосэ хульфыгъэм дэжъ щыIэу ар къаубытыгъ.

Участковэ уполномоченнэ-хэм зэрагъэунэфыгъэмкIэ, ту-чантесым иIофшIэн зыщыухыгъэ уахьтэм ехьулэу кассэм сомэ мин 17 дэлъыгъ. Видеокаме-

рэр ыгъэкIуаси, имые ахьщэр ыштагъ. Полицейскэхэм нэу-жым зэрагъэунэфыгъэмкIэ, ытыгъугъэ ахьщэм инахьыбэр банкым къыIихыгъэ чIыфэм итыжын пэлуигъэхьагъ, адрэ къэнагъэр ежъ зэрэфаеу ыгъэ-федагъ. Мы уахьтэм Iофыр зэхафэ.

Пенсионерам етыгъуагъ

Мэфэ заулэкIэ узэкIэлэбэжъ-мэ, илъэс 86-рэ зыныбжъ пен-сионерым УФ-м хэгъэгъу IоцI IофхэмкIэ и Министерствэ иот-делэу Дзеджэ районым щыIэм идежурнэ часть зыкъыфигъэ-загъ. Ащ къызэриIотагъэмкIэ, иунэ илъыгъэ сомэ мини 8 шIуатыгъугъ. Полицием иIофы-шIэхэр зыныбжъ хэкIотагъэм дэгущыIэхэзэ зэрагъэунэфы-гъэмкIэ, мы мафэм ащ ыдэжъ бзыльфыгъэ горэ щыIагъ. Ар зекIыжъ ужыр ары бысымым иахьцэ кIодыгъэу гу зылъи-тагъэр. ХэбзэхъумэIо къулы-кхэм зэхацэгъэ оператив-нэ Iофтхьабзэхэм яшIуагъэкIэ мы бзэджэшIагъэр зезыхьагъэу зэгущэфэхэрэ бзыльфыгъэр къаубытыгъ. Ар Шэуджэн рай-оным щыщ, ышIагъэми еуцолэ-жыгъ. Полицейскэхэм зэрагъэ-унэфыгъэмкIэ, IэпыIэгъу ищыкла-гъэу ылуи, бзыльфыгъэр пен-сионерым ипчъэ теуагъ. Ар къызыфыIуахым ыуж уахьтэ къыхихи, тыгъон бзэджэшIагъэ зэрихьагъ. Уголовнэ Iоф къызэ-луахыгъ, зэхэфынхэр макIох.

Цыфыр зыукIыгъэр къаубытыгъ

Мэфэ заулэкIэ узэкIэлэбэжъ-мэ, станицэу Дзеджэм щып-

Илъэси 10-м нэс хьапс къыхьын ылъэкIышт

Тикьэлэ шъхьаIэ щыпсэурэ илъэс 20 зыныбжъ клэлаIэм ылъэныкъокIэ къызэлуахыгъэ уголовнэ Iофыр УФ-м хэгъэ-гу IоцI IофхэмкIэ и Мини-стерствэ иотделэу Мыекъуа-пэ щыIэм иследственнэ под-разделение зэхифыгъ. Нарко-тихэр хэбзэнчъэу къызэрэзлэ-кIигъэхьагъэмкIэ ар агъэмы-сэщтыгъ. ХэбзэхъумаIохэм зэрагъэунэфыгъэмкIэ, бзэджа-шIэм Интернетым иамалхэр къызфигъэфедэзэ, синтетическэ наркотикхэр зэригъэгъотыгъ. Ащ ыуасэ заретым ыуж наркотикыр зыщыгъэбыллыгъэ чIыпIэр къы-раIуагъ. Ащ екIуалли, спайсыр къыштэзэ полицейскэхэм къа-убытыгъ. Хэбзэгъэуцугъэм къы-зэригъэнафэу, бзэджаIэм илъэ-си 10-м нэс хьапс тыралъ-хьан альэкIышт. Iофыр Мыекъо-пэ къэлэ хьыкумым зэхифышт.

АР-м хэгъэгъу IоцI IофхэмкIэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу.

Щысэ зытепхын фэе ныбжыкI

**Адыгэ лъапккым ибаигъэ, ишэн-зекIокIэ дахэхэр къэралыгъо зэфэшъхьафхэм амыгъэшлэгъон альэкIырэп. ТикIалэхэм, типшъашъэхэм шлэныгъэ куоу зерагъэгъотырэм даклоу ны-
тыхэм къахалъхьэгъэ гъэсэпэтхыдэр агъэцакIэ, ащ рэгъуазэх.**

— Еджаплэм сыщеджэ зэхум мыщ фэдэ лъэгаплэхэм санэсыным сыщыгугъыщтыгъэп, — къытфелуатэ Германием Iоф щызышлэрэ Нэхэе Маринэ. — Адыгэ лъапккым ыцIэ нэмыкI къэралыгъом щызгъэлун амал силэштми сшIагъэп. Краснодар дэт гимназиум илъэси 10-рэ инджылызыбзэр щызэгъэшлэгъ, нэужым Пшызэ къэралыгъо университетым счIэхьагъ. Ащ программэу илэхэм ащыщыгъ «Мировая экономика» зыфило-рэр. А университетымрэ Апшъэрэ техникескэ ыкIи экономическэ шлэныгъэхэмкIэ университетэу Берлин дэтымрэ зезгъыныгъэу зэдашыгъэм ишIуагъэкIэ, шIоигъоныгъэ зилэу, мыщ зерифэшъуашъу зыккыщызыгъэпгъахэрэм дипломитIу къахын альэкIыщтыгъэ. ЭкономикэмкIэ факультетым а программэмкIэ счIэхьагъ.

Еджаплэм инджылызыбзэр зэрэщызэригъэшлэгъэм ккыхэкIэу университетым нэмыцыбзэр Маринэ ккыхыхы. Сыдигъуи зэрихабзэу, лъэшэу фэщыгъэу, ыгу ккыдэлэу шлэныгъэхэр зэригъэгъотыщтыгъэх. Германием Iоныр, ащ щеджэныр инасып ккыхыным егупшысэщтыгъэп. Программэм даклоу

Маринэ илъэсищырэ нэмыцыбзэр зэригъэшлэгъ. Нэужым Германием ккыхыгъэ профессорхэр Краснодар дэт университетым къэкIуагъэх, яшлэныгъэхэмкIэ анахъ къахэщырэ студентхэр ккыхахыгъэх.

— Сыщеджэрэ факультетым щыцъу нэбгыритIоу тыккыхахыгъ, — еIо Маринэ. — Германием иуниверситет илъэс-ныккыорэ сыщеджэн амал силэ зэрэхъугъэр лъэшэу сigoпaгъ.

Уимыльэпкъэгъоу, нэмыкI шэн-хабзэхэр зилэхэм уахэсыныр псынIкIэп. Ахэм яцIыфгъэпсыкIэ, язекIуакIэ о узэсагъэм текIых. Сыд фэдизэу дэгъоу абзэ зэбгъэшлэгъэми, уиныдэлъфыбзэ фэдэ ар хъурэп. Германием шапхъэу илхэр, щыпсэурэ цIыфхэм ягъэпсыкIэ есэфэ Маринэ ккыхылылэкIыгъ.

— Апэрэ уахътэм ащ сыщеджэныр, сыщыпсэуныр ккын ккыхыщыуштыгъ. ЫпэкIэ нэмыкI ккэлэ чыжъэ сиклоу ккыхэкIыгъэп, сянэ-сэтэхэр, сигупсэхэр ккызэрэспэчыжъэхэр ккыхыщылэкIыщтыгъэ, — ккелуатэ тигушылэгъу. — Краснодар егъэджэн сыхъатхэр зэрэщыкIорэмрэ сыздэкIуагъэмрэ лъэшэу зетекIыщтыгъэх. Бер-

лин зэкIэ ор-орэу, онлайн шыIкIэм тетэу ккыхэхыхы. Джащ фэдэу ушэтынхэми ИнтернетымкIэ захэотхэ. Лекцием иккэ-Iотэни, семинархэр, ушэтынхэр зэрэклохэрэри сызэсэгъэ шыкIлэм лъэшэу текIыщтыгъэх.

Пшъэшъэ ныбжыкIэр илъэс-ныккыо пIальэу илагъэм Берлин дэт университетым ккыхыщеджагъ, ушэтынхэр дэгъоу ккыхыщыгъэп. Пшызэ къэралыгъо университетым ккыхыгъэзэжыгъ. Илъэсрэ щеджагъ, нэужым дипломыр ккыратыным пае Германием ыгъэзэжы, еджэным пидзэжыгъ.

— ДипломитIу ккызэрэсхыштыгъ пае илъэсрэ нахыбэу седжагъ, ау ащ сырыкIэгъо-жыгъэп, — ккытфелуатэ Маринэ. — Мэзыхырэ дипломым итхын сыпылгыгъ, темэри сэрэсэу ккыхэхыгъ. НэмыкIыбзэкIэ сызэрэтхэрэр ккыхыщыгъэ, ау пшъэрылхъу зыфэзгъэуцужыгъэр згъэцэкIэ-

ным сишъыпкъэу сыпылгыгъ. КIэлэегъаджэхэри Iэпылэгъу ккызэрэфэхъуштыгъэхэр Маринэ игушылэ ккыхыщыгъэщы. Ахэр ныбджэгъушIу ккыхыщыгъэх, ымышлэрэр ккыхыфалотaгъ, ккыхыгурагъэлугъагъ.

— ДипломитIури сIыгъэу Iофшлэным сылхыхъунэу езгъэжыагъ. Сыккыхыщыгъэу, сызцаплугъэ ккыалэмкIэ апэ ыублагъэ, — ккелу тигушылэгъу. — Анахъэу сызпылгыгъэр Iофшлэным Германием щызэгъэгъотыгъэ шлэныгъэхэр щызгъэфедэнхэу амал силэныр ары, ау ащ фэдэ Iофшлэплэ згъотыщтыгъэп. Нэужым Германием ИнтернетымкIэ организации зэфэшъхьафхэм резюме афэгъэхыгъ. Ккыхысэджэхэу, ккыхысIэуупчIэхэу ахэм рагъэжыагъ.

Маринэ Германием Iоф зыщылэрэр илъэси 5-м ехъугъ. Консалтинговэ фирмэм щэлажъэ. Тигушылэгъу ккызэрилуагъэмкIэ, банкхэм япрограммэ-

хэр зэрагъэпсыщтхэмкIэ, ахэр яIофшлэн зэрэрапхыштыгъэмкIэ упчIэжыгъэу афэхъух, Маринэ яIофшлэгъухэмрэ ахэм яIэпылэгъу.

— Силофшлэн лъэшэу сыгурехы, — ккелуатэ пшъэшъэ ныбжыкIэм. — Ащ ишIуагъэкIэ сишлэныгъэхэм ахэзгъэхъон, нэмыкI лъапккхэм нэлуасэ сафэхъун, ахэм якультурэ зэгъэшлэн сэлэкIы. Краснодар сыхъэкIожьын гухэлхэр силэх, ау джырэ уахътэ силофшлэн сегъэразэ.

Маринэ Германием зэрэнэсэу Адыгэ Хасэм кIуагъэ, тилъэпкъэгъоу ащ щыпсэухэрэм нэлуасэ афэхъугъ. Пшъэшъэ IупкIэу, Iушэу зэрэщыгъым имызакоу, ащ гугъэбэныгъэу, шхъэкIэфэныгъэу хэлным узыфащэ, нахыбэрэ гугъылэгъу уфэхъу пшIоигъо охъу. Маринэ адыгабзэр, урысыбзэр, инджылызыбзэр, нэмыцыбзэр дэгъу дэдэу ешлэх. Джырэ уахътэм Франкфурт Iоф щешлэ.

— Сянэ-сэтэхэм шIошъхъуныгъэ ккыхысфуряIэу нэмыкI къэралыгъо сызэрагъэкIуагъэмкIэ лъэшэу сызэрафэразэр сугушылэ ккыхыщыгъэщы сшIоигъу, — еIо Маринэ. — Ахэр ккызэрэсцгыгъыгъэхэр ккыхызэрэгъэшъыпкъэжыштыгъ, силъэпкъ дахэкIэ зэрэзгъэшлэщтым сыпыл.

Нэхэе Маринэ фэдэхэр ныбжыкIэхэмкIэ щысэтэхыпIэх. Ахэм тарыгушхон, дгъэлъэпIэнхэ фае. Маринэ шлэныгъэ куу зэрэзэригъэгъотыгъэм, нэмыкI къэралыгъом чанэу Iоф зэрэщылэрэм ямызакоу, адыгэ лъапккым идахэ аригъэлугъ, икультурэ нэмыкIхэм аригъэлэгъун ылэкIыгъ.

ГЪОНЭЖЫКЪО
Сэтэнай.

Къуаджэр дгъэкъэбзэшт, дгъэкIэрэкIэшт

Теуцожь районым ит Пшыккыуи хьаблэ чылэ цыкIу. Дэхэлпэ закъоу илэр ккыблэ лъэныккыор ары. АдырэгъухэмкIэ хъурэябзэу Краснодар псыIыгыплэм ккыдзыхьагъ. ИтыгъэкъохьаплэкIэ хылэрышым ушъхьарыплымэ — Краснодар, итемыркIэ — ккытырэу Ленинымрэ къуаджэу Тэухьаблэрэ, иккыкIыплэкIэ Джэджэ хьаблэрэ ккыпэблагъэу щысых. Мотор зытет къуашъомкIэ такыкIэ зауэлкIэ ахэм уанэсыщт.

Къуаджэм узэрэнэсэу апэ узтэхьэрэр ар иккыхыгъэкIэ Iлоу зыгъошъэрэ урамэу Краснодар ары. Ар зэрэплэгъоу ишъомбгъуагъэ, идэхэгъэ, иккэбзагъэ уегъэгъушхо, уегъэгъушхо, Адыгеим ичылэгъуабэмэ тадэхьагъ, ау зигугъу ккэтшIырэ урамыр зыми хэзгъэкIуакIэрэп. Асфальт гъогум ыбгъухэр уц къашъом ккыгъэкIэрэкIэх. Унагъохэм ячэхуэр уахътэм диштэхэу дэгъоу, къахэлпыкIырэ ахэмытэ, занкIэу шыхьагъэх, хьажъ-быжъхэр плъэгъухэрэп. Унэ дэхэшхоу ккэлъагъохэрэми ккыоджэдэхэр фэшылэгъу зэрэпсэхуэрэр, зэрэлажъэхэрэр ккыуагъашлэ.

Мыщ бэмышIэу тызыщэлэм, гугъылэгъу ккызфэдгъэхъугъ къуаджэм иадминистраторэу Тхьарккыохъо Аслъан. 1961-рэ

илъэсым ар ккэхъугъ. Iофшлэплэ зэфэшъхьафхэм ащылажъэзэ заочнэу Мыеккыопэ технологическэ университетыр ккыхыгъ. Илъэс зытфых хъугъэу иккыуаджэ иадминистраторэу Iоф ешлэ. Джы тиупчIэхэу ккыоджэ щыIакIэм фэгъэхыгъэхэм джэуапэу ккыаритыжыгъэхэм тигъэзетеджэхэр ащыдгъэгъозэных.

— Сэ администраторэу сызилэр Пшыккыуи хьаблэ изакъоп, — иккэIотэнхэр ккырегъажъэх Тхьарккыохъо Аслъан. — Псэуплэхэу Нэхэрэзыйи, Колосыри ккэсэгъэгъунэх. Чылагъохэр цыкIухэти, цы ккыхысакыгъ. Тэ тикъуаджэ зэрэхъурэр унэгъо 83-рэ, щыпсэурэр нэбгырэ 287-рэ. Нэхэрэзые — унэгъо 85-рэ, цыфэу дэсыр 335-рэ. Ккытырыр зэрэхъурэр унэгъо 66-рэ, щыпсэурэр нэбгыри 174-рэ. Сыккызтегугъылэнэу щытыр Пшыккыуи хьаблэшъ, ккэсIон адрэхэми унэ нэкI хьатэ адэмытми, тэ тичылэкIэ зы унэ ккыабынагъэу зэрэтимылэр.

Гум ранэжыгъэ хапIэр хэгъэкIыри, хэпIакIэхэр тIахы, унэхэр арашIыхьэх, зыгорэхэм ащылагъэхэм ккыгъэзэжы, янэ-ятэхэр зэрысыгъэхэм, зыцаплугъэхэм онджэкъ машIор ащыхагъэнэжы. Хьаккыуи Рэмэзанэ Адыгэкъалэ щыпсэуштыгъэми, ккыгъэзэжыгъэу янэ иунэ

егъэцэкIэжы. Тучан ккыбыр хапIэкIэ тIихыгъэу Шэуджэн Вячеслав унэ рэшIыхъэ. БатIыжъ Аслъани мэщыт ккыбым, мээ чапэм дэжкIэ унэ щешы.

Тиурам шхьалэу Краснэ нахъ шъуамбгъоу урам илэу тирайон псэуплэ итэп. Тыдэкли ккэбзэ-лъабз. Тхьарккыохъо зэшхэу Ерстэм, Аскэр, Набий, Еутых Шамсудинэ, Пшыккыуи Муратэ, нэмыкIхэм яунэ зэтет дэхэшхохэм, мыщ уккыдахъэ зыхъукIэ сэмэгумкIи щытхэм чылэр ккыгъэкIэрэкIэ.

Тиккыоджэдэхэр зыфэныккыо-шхохэ щымылэу зыфаер чылэм щызэрагъотылэжы. ТучанитIу дэт. Шэуджэн Вячеславрэ Тхьарккыохъо Светэрэ Iоф ащашлэ. АльэкI ккыгъанэрэп, хъупхъэу мэлэжъэх, цыфхэр агъэразэх. Фельдшер-мамыку Iэзаплэ тил. Шыпккэ, ащ Iутыгъэ Пшыккыуи Саниет зигъэпсэфы-нэу зэтIысыжыым, ащ ычIыплэ рагъэхъаштыр амыгъотэу мэээ зытIо Iэзаплэр егъэгъыгъагъ. Джы бзылфыгъэ цыкIоу ккыгъэкIуагъэри хъупхъэ. Псымзэе-хъэу тилэр Хьатх Люб, ипшъэрылхэр еIоллэнчъэу егъэцакIэ. Илъэсыбэрэ чылэ ефэн-дэу тилагъэр Хьаккыуи Мухьдин. Зи ыльэкI ккыгъэнагъэп, ккын фэлэ-фашIэхэр еIоллэплэ имыIэу зэрихьагъэх, фэмы-

лъэкIыжъ зэхъум тIысыжыгъэ. Тыфэраз, тхьаегъэпсэу. Непэ ефэндэу тилэр Хьаккыуи Заурбий. ТикIэлэплугъэу Хьаккыуи Аскэр имылькыкIэ аригъэшлыгъэ мэщытым чылэр ккыгъэдахэ.

Корр.: Еджаплэм игугъу ккэпшыгъэп. Клуб зэрэшъуимыIэми тыщыгъуаз...

Т. А.: Гурыт еджаплэу тилэр районымкIэ анахъ пэрытхэм ащыщ. Ар Пшыккыуи хьаблэрэ Нэхэрэзыерэ азыфагу ит, чылэгъуитIумкIэ тикIалэхэр щеджэх. Тичылэ нэбгырэ зыхыбл кIэлэ-егъаджэу ащ щэлажъэ. Ахэм ащыщых еджаплэм ипашэ игуадзэу Пшыккыуи Гошмафэ, урысыбзэр языгъэхырэ Пшыккыуи Аминэт, тарихымыкIэ езыгъэджэхэр Тхьарккыохъо Симэ.

Клуб зытимиIэжыр бэшлагъэ. ТищыкIэгъэ шыпккэу щыт. Ащ ишIыни гъэрэкло рагъэжыагъ районым иадминистрации ипашэу Хьачмамыккыо Азэмат ишIуагъэкIэ. Джы Iофшлэнхэр зэкIэлээкIох, тичылэ кIалэхэр IэпылэгъушIоу тилэх.

ХэкIым иIоф. Итэкъуплэ гъэнэфагъэ тилэп. Ащ Iофхэр ккыгъэхылэх. Ауми, зэрэплэкIэу тэгъуо, дятэгъэщы. Пэнэжыккыо чыплэ коим ипашэу Кушъу Аслъан контейнерхэр ккыригъэцэгъахэх. Ахэр типсэуплэхэм ккызыдагъэуцохэкIэ, тилэофхэр нахъ ккэпсынIэхытх.

Нахыпэм чэм ишагу дэмытэу унагъо тилагъэп. Iэхъогъум чэмишъэм ехъу хэтыщтыгъ. Джы

чэм 15 — 20 ккыдафыми ары. Джары чэмахъо кIон зыкIэтымыгъотырэр. Сэ сшъхьэкIэ сшагу, иными цыкIымы, былымышъхытф ккыдэкIы. Джащ фэдэу Тхьарккыохъо Аслъани, Ккымыккыуи Юри, Хьаккыуи Аслъани, Шэуджэн Арамбийи, Хьаккыуи Байзэти былым бэ-кIаехэр алыгъых.

Iофшлэплэ чылэм дэлъэп. Лэ-жыапкIэ ккыгъэхъэным фэшI цыфхэр макIох Пэнэжыккыуае, Адыгэкъалэ, Краснодар, нэмыкIхэми. Тхьарккыохъо Фатимэрэ Пшыккыуи Муратрэ фермерых. Ахэми тиккыоджэдэхэр агурэлэх, адэлажъэх.

1995-рэ илъэсым Пшыккыуи хьаблэ и Мафэ хагъэунэфыкIыгъагъ. Ащ фэшI агъэуцугъэ саугъэтым тетхагъ 1450-рэ илъэсым Пшыккыуи хьаблэ щылэ хъугъагъэу. Ащ пэмычыжъэу щыт саугъэтым лъыгъэчъэ заоу нэмыкIхэм ккыташылIэгъагъэм щыфэхыгъэхэм ацIэ-альэкъуацIэхэр тетхагъэх. Ахэр егъашIэми тыгъушпэщтхэп.

ТекIоныгъэр ккызыдахыгъэр илъэс 71-рэ зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ мэфэкIышхор ккыблэгъагъ. Зыпсэ тфэзыгъэтыллыгъэхэр, тиккэралыгъо ккэзыухъумагъэхэр тыгу ккэдгъэкIыжыштыгъ. ТицIыкIуи, тиини тызэквотэу, тызэгъурилоу, тинахыжъхэу Хьаккыуи Мухьдинэ, Хьатх Нурбий, Хьаккыуи Гъэзэуат, Хьатх Темыр тапэ итхэу, тиупчIэжыгъухэу тыпсэушты, тилэжъэщт, тиккыоджэ цыкIу зэрэдгъэкIэбзэщтхэм, идахэ зэрядгъэлэщтым, зэрэдгъэкIэрэкIэщтым тыпыллыщт.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

УПСАУНЭУ УФАЕМЭ

Гъошъу уцыр (мята)

Бэдзэогъум щегъэжыагъэу юныгъом нэс къэгъагъэ къызыпкларэ гъошъу уцыр народнэ медицинэм хэшкы фызилэхэм игъэклотыгъэу агъэфедэ. Ащ итхьапэхэм эфирнэ дагъэ ахэт. А дагъэм ментол ыкӀи ментон хэлъых.

Народнэ медицинэм шагъэфедэхэрэр мы уцым итхьапэхэу къэгъагъэ хъуным ыпэкӀэ ыкӀи мэкъэгъэгъэфэ къыпыклэхэрэр ары. Мы къэкӀырэ уцыр зыхэжъукӀыгъэ псым уешъомэ, уегъэрэхьаты, узыр мыхьылъэ дэдэмэ, хегъэжъукӀы, пскэнымкӀи лэзэгъу, дэгъоуи уегъашхэ. Ар агъэфедэ чый узым (коклюшым) ыкӀи жьызылухъэм (астмэм) ялэзэгъэнымкӀэ.

Шъуналэ тешъудэ!

Бэу а уцыр бгъэфедэмэ, чыынымкӀэ иягъэ къэкӀо.

ЛэзэкӀэ амалэу илэхэр

- ☒ **ЗыпкӀэ итэу гӀм юф ымышлэрэмэ («аритмия сердца» зыфалорэр)**

Гъошъу уцым ытхьапэ гъэгъуэ ыкӀи гъэушъэбыгъэ шайджэмышхым изым псыжъогъэ стэчан кӀэпкӀэнышъ, дэгъоу ууцухъанышъ, такыкӀ 20-м щыбгъэтышт, нэужым узыжъышт. Ащ фэдэ псым мафэ къэс уешъошт илъэсым къыклоцӀ.

- ☒ **Артритым ыгъэгумэкӀыхэрэм**

Мы къэкӀырэ уцыр зыщыкъэгъэгъэрэ лъэхъаным ащ ыт-

хьапэхэр уугъоинхэшъ, бгъэгъуцтых. Ахэр щалъэм иптэкъонхэшъ (уцым изы лах псэу кӀэпкӀэщтыр ащ фэдищ, 1:3), такыкӀ 15-м къэбгъэжъошт. Ар етланэ сыхьатныкӀорэ щыбгъэтынышъ, псы стыр зэрыт зыгъэпскыплэм ибгъэхъошт.

- ☒ **Нэгъуэтэным (гастритым) пае**

* Гъошъу уц грамми 10-м псыжъогъэ стэчанныкӀо кӀэпкӀэнышъ, сыхьатныкӀорэ щыбгъэтышт. Зыузыжъырэм ыуж джэмышхышъхъэ зырызэу мафэм щэгъогъоу уешъошт пшышт.

* Мы уцым ытхьапэхэу джэмышхышъхъэм изым псыжъогъэ стэчан акӀэпкӀэнышъ, такыкӀи 10-м щыбгъэтышт. Зыучылы-

жъырэм ыуж псыпсым кӀэбгъэ-кӀынышъ, джэмышхышъхъэ зырызэу мафэм 3 — 4 уешъошт.

- ☒ **Угу кӀодыгъэу, зымы уимыгъэгъушъоу щитмэ**

Гъошъу уцым ытхьапэу джэмышхышъхъэм изым псыжъогъэ

стэчан кӀэпкӀэнышъ, мэшӀо макӀэм такыкӀи 10-м тебгъэтышт. Пчыхъэрэ ыкӀи пчэдыжъырэ стэчанныкӀо зырыз уешъошт.

- ☒ **Зэзмышъо узыр**

Гъошъу уц гъэгъуэ шайджэ-

мышхым изым псыжъогъэ стэчан кӀэпкӀэшт, ышъхъэ тепӀуагъэу сыхьатныкӀорэ щыбгъэтышт. Узыжъынышъ, ушхэнкӀэ такыкӀ 15 илэу мафэм щэгъогъоу стэчанныкӀо зырызэу уешъошт пшышт.

- ☒ **КӀэтӀыишхо етагъэр («колит» зыфалорэр)**

Псыжъогъэ стэчан кӀэпкӀэшт мыщ фэдэ уц джэмышхышъхъэм ыкӀи такыкӀ 20-м щыб-

гъэтышт. Зыузыжъырэм ыуж стэчаным из е стэчанныкӀо зырызэу мафэм 2 — 3 уешъошт ушхъным ыпэкӀэ такыкӀ 15 — 20 илэу.

- ☒ **Чый етагъэр (ларингитыр)**

* Мы узымкӀэ зишӀуагъэ къакӀоу народнэ медицинэм

къылорэр гъошъу уц гъэгъуэгъэр хъэдэн дзёу цыкӀу горэм илъэу сымаджэм иплэкӀор ышъхьагӀкӀэ пылъэгъэныр е унэр къэзыгъэфэбэрэ пкыгъоу ащ итым тельхъэгъэныр ары.

* Джащ фэдэу, мы уцыр зыхэжъукӀыгъэр зыхэгъэхъогъэ псы стырым пльакъохэр хэбгъэтыхэмэ, ишӀуагъэ къэкӀошт.

- ☒ **Пэтхъу-лутхъур**

Гъошъу уц джэмышхышъхъэм псыжъогъэ литрэныкӀо кӀэпкӀэнышъ, дэгъоу уцухъагъэу сы-

хьатрэ щыбгъэтышт. Зыузыжъырэм ыуж гъэстырыгъэу стэчанныкӀом из уешъошт, шъоу тӀэкӀу халпхъэми хъушт. КӀэлэ-цыкӀлукхэмкӀи мыр дэгъоу къыхегъэщы народнэ медицинэм. Зыныбжъ икӀугъэхэр мы псым ешъохэ зыхъукӀэ, а дэдэмкӀэ пэ клоцӀыри атхьакӀымэ нахьышӀу.

- ☒ **НервэхэмкӀи дэгъу**

Мы уцым ытхьапэ гъэгъуэ шайджэмышхышъхъэм псыжъогъэ стэчан кӀэпкӀэнышъ, ышъхъэ тепӀуагъэу сыхьатныкӀорэ

щыбгъэтышт. Зыжыгъэу стэчанныкӀо зырызэу мафэм щэгъогъоу уешъомэ, нервэхэр ыгъэрэхьатыштхэу, уигъэгупсэ-фыштэу кӀеӀо народнэ медицинэм.

- ☒ **Лъакъохэр пшыгъэгъэхэмэ, мэпщыхэмэ**

Гъошъу уц гъэгъуэ грам-

ми 100-м псыжъогъэ литри 3 — 4 кӀэпкӀэнышъ, сыхьатныкӀорэ щыбгъэтышт. Мы псым щыщ гъэучыӀалъэм дэплъхъащт мыл хъуным фэшӀ. Лэджэным уцыр зыхэжъукӀыгъэ псы фабэр ибгъэхъонышъ, такыкӀ 15 — 20-м пльакъохэр хэбгъэтыштых. Нэужым мыл такырыр ащыпфэшт.

- ☒ **ХьацӀэ-пӀацӀэ кызоцэкъагъэмэ**

* Ащ фэдэ чыплэхэр кӀышъом нахь псынклэу хэкӀокӀэ-жъынхэм ыкӀи мыхъупцӀынхэм апае гъошъу уц гъэгъуэ, гъэушъэбыгъэ джэмышхышъхъытӀум псыжъогъэ стэчанныкӀо кӀэпкӀэнышъ, псэу къажъорэм ышъхьагӀ тӀэкӀурэ щыплыгъышт («водная баня»). ТакыкӀи 10-рэ етлани ар щыбгъэтынышъ, узыжъышт. А псыр ащыпфэшт хьацӀэ-пӀацӀэхэр кызоцэкъагъэ чыплэхэм.

* Гъошъу уцым ытхьапэхэр псы стырымкӀэ тӀэкӀу бгъэу-лэбынхэшъ, тӀэкӀу пфызынхэшъ, псыпсым клоцӀыплъхъащтых, кӀышъор кымыстыным нэсэу бгъэуцъылынышъ, теплъхъащт хьацӀэ-пӀацӀэхэр кызоцэкъагъэ, хъупцӀырэ чыплэм. Мыр кӀэлэ-цыкӀлукхэм афэпшымы хъушт.

Косметикэм зэрэщагъэ-федэрэр

- ☒ **ЖэкӀоцӀым мэ кыдэумэ**

Мы уцым фэдэ тӀэкӀу зыхэгъэжъукӀыгъэ псым уккус е лимоньпс гъоткӀо зытӀуц хэбгъаткӀоу жэкӀоцӀым дэбгъэчы-хъэмэ (цэхэр зыплъэкӀыхэрэм ыуж) мэр ыгъэкӀодышт. Народнэ медицинэм кызоцэкъагъэ, ащ цэлыри егъэпытэ.

- ☒ **Нэгъушъом тхъу кыыхэкӀымэ**

Гъошъу уц гъэгъуэ джэмышхышъхъытӀум псы литрэныкӀо кӀэпкӀэнышъ, мэшӀо макӀэм такыкӀи 5 — 10-м къыщыбгъэжъошт. Ар узыжъынышъ, борнэ спиртэу шайджэмышхым изипл,

календулэ зыхэгъэжъукӀыгъэ псы джэмышхышъхъэ ыкӀи шайджэмышхым из лимоньпс хэбгъэхъоштых. АщкӀэ нэгъушъор пльэкӀызе пшышт.

НачӀэхэр

Мэпщыхэмэ

* МыщкӀэ лӀэпылэгъушӀу хъоу народнэ медицинэм кытыхэ-

рэм ащыщ гъошъу уцым кыпычыгъэкӀэ тхьапэхэр тӀэкӀу бгъэушъэбынхэшъ, нэхэм атеплъхъаныр.

* Гъошъу уц тхьапэхэу джэмышхышъхъытӀу фэдызым псы стыр стэчанитӀу кӀэпкӀэнышъ, мэшӀо макӀэм такыкӀи 5 —

10-м къыщыбгъэжъошт. ТӀэкӀу ар зыучылырэм узыжъынышъ, бзыуцӀыф такырхэр ащ хэбгъаохэзэ нэхэм атеплъхъащтых, такыкӀытӀум тебгъэлъыштых.

- ☒ **Нэгъушъор гъушъащэмэ**

Псы стыр стэчанитӀу кӀэпкӀэшт гъошъу уц джэмышхышъхъытӀум, мэшӀо макӀэм такыкӀи 5 — 10-м къыщыбгъэжъошт. Ар бгъэуцъылынышъ, псыпсым кӀэбгъэкӀышт псыр къэбзэным фэшӀ. Арэуштэу мафэ къэс бгъэхъазырырэ псымкӀэ нэгур птхьакӀызе пшымэ, ащ изытет зэблехъу.

- ☒ **ФыкӀуадэхэр**

Гъошъу уц тхьапэхэм (джэмышхышъхъытӀум) псыжъогъэ стэчанитӀу акӀэпкӀэнышъ, такыкӀ 20-м щыбгъэтышт. Зыузыжъырэм ыуж хъэдэн шъэбэ пӀуакӀэр а псым хэбгъаомэ, нэгъушъом такыкӀ 15 — 20-м тебгъэлъызе пшышт (нахьыбэ хъуштӀэ). Арэуштэу тхьамафэм 2 — 3 пшышт мэфэ 15-м къыклоцӀ.

АДЫГЭ БЫРАКЪЫМ И МАФ

Дунаим щэбыбатэ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо быракъ дунаим щэбыбатэ.

Концертхэм къашашырэ едзыгъохэм быракъыр лъагъу ащалэты. Абхъаз Республикэм и артистхэр джырэблагъэ Мыекъуапэ щылагъэх. Пчыхъэзэхэхэм Абхъазымрэ Адыгеимрэ ябыракъхэр зэгъусэхуэу шагъэбыбэтэгъэх. Сурэтыр концертим къыщитетхыгъ.

Мэлылфэгъум и 25-р тимэфэкI

Адыгэ быракъым и Мафэ мэлылфэгъум и 25-м игъэкIотыгъуэу тиреспубликэ шагъэмэфэкIышт. Иоф-тхъабзэр пчыхъэм сыхъатыр 5-м Мыекъуапэ икъэлэ парк щаублэшт.

МэфэкIым хэлэжъэхэрэр къэлэ паркым щызэлукIэштых, нэужым урамэу Краснооктябрьскэм къырыкIоштых. Быракъхэр агъэбыбатэзэ республи-

кэм ифилармоние дэжъ щыт саугъэтэу зыкIыныгъэмрэ зегурылоныгъэмрэ афэгъэхыгъэм зэлукIэгъу щызэхашэшт, сыхъатыр 6-м театризованный кон-

цертыр филармонием шыкIошт. Дунаим щыцIэрыло ансамблэу «Налмэсым», художественнэ пашэр Хъоджэе Аслъан, мэфэкI пчыхъэ-зэхэхэр ыгъэхъазыргъ. БыштэкIо Азэмат, БеданэкIо Замирэ лъэпкI ордэхэр агъэжынчыштых.

Тиреспубликэ лъэпкI ИофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкIэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ икIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет итхъаматэу Шхъэлэхъо Аскэр

тызэрэщигъэгъозагъэу, республикэм ибыракъ имэфэкI хабзэм икIулыкIушIэхэр, лъэпкI общественнэ движениехэм ялыкIохэр, еджакIохэр, патриотическэ плуныгъэм пыщагъэхэр, спортсменхэр, нэмыкIхэри хэлэжъэштых.

ПсэупIэу Гавердовскэм къыщегъэжъэнхэш, автомобильхэр зэхэтхэу Мыекъуапэ иурамэу Пионерскэм къырыкIоштых адыгэ быракъыр агъэбыбатэзэ. Шыухэри зэхэхэм щытлэгъуштых.

Республикэм ащыпсэурэ лъэпкIхэр зэфэзыщэрэ мэфэкIым тигъэзетеджэхэр етэгъэблагъэх.

СПОРТЫМРЭ ЩЫПЭНЫГЪЭМРЭ

Сурэтым итхэр: Къуижъ Къэплъан, ЦыкIу Рэмэзан, ДелэкIо Адам.

ШэнышIур лъагъэкIуатэ

Тиспортсменхэм зэнэкIокъухэм медалэу къащыхырэ макIэп. ЯгушIуагъо адагIошчы зыхъукIэ, адыгэ быракъым кIэлъырытхэу нэпэпль сурэтхэр атырахыныр шэнышIу афэхъугъ.

АдыгэкIалэ иеджакIоу ЦыкIу Рэмэзан Европэм иныбжыкIэхэм самбэмкIэ язэлукIэгъухэм дышъэ медалыр къащыхыгъ, килограмм 55-м нэс къэзыщэчирэмэ атекуагъ. Нарт кIалэм итренерыр Б. Шэумэныр ары.

Р. ЦыкIуым республикэм къызегъэ-

зэжъым, Адыгеим самбэмкIэ икIэлэ-цыкIу-ныбжыкIэ спорт еджапIэ, общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм», нэмыкIхэм къыщыфэгушIуагъэх. Зэхэхэхэм Къуижъ Къэплъан, ДелэкIо Адам, ЦыкIушъо Аслъан, фэшхъафхэри къащыгушылагъэх.

ДЗЮДО. ЕВРОПЭМ И КУБОК

МедалитIу къыдахыгъ

Европэм дзюдомкIэ и Кубок къыдэхыгъэнымкIэ Санкт-Петербургу зIукIэгъухэр шыкIуагъэх. Илъэс 21-м нэс зыныбжъхэр медальхэм якъыдэхын фэбэнагъэх. Урысыем иныбжыкIэ хэшыпыкIыгъэ командэ хэтхэу Адыгэ Республикэм илыкIохэр зэнэкIокъуым хэлэжъагъэх.

Мерэм Дамир килограмм 55-м нэс къэзыщэчирэмэ алырэгъум ащылукIагъ. Финалым хэхъагъэу дышъэ медалыр къыхышIтэу тигъэгугъэштых, ау апэрэ такIыкхэм хэукIоныгъэу ышIыгъэхэр пэрыохуэу къыфэхъугъэх. Джыракъые нарт шъаом тыжын медалыр къыфагъэшоагъ.

ПэшIо Алым кг 55-рз къэзыщэчирэмэ янэкIокъугъ, ящэнэрэ чIыпIэр къыдихыгъ. Шыгъушэ Амир, кг 66-рз, медаль къыдихыгъэп, арэу щытми, илэпэлэсэныгъэ зэрэхигъахьорэр зэнэкIокъуым къыщылэгъуагъ.

— Европэм дзюдомкIэ и Кубок хэгъэгъу 23-рз фэбэнагъ, — къытилуагъ Адыгэ къэралыгъо университетим физкультурэмрэ дзюдомрэкIэ и Институт

итренер-кIэлэегъаджэу Нэпсэу Бислъан. — Санкт-Петербургу дэгъоу къыщытпэгъокIыгъэх. Ленинград хэкум тильэпкIэгъоу ащыпсэухэрэр, Адыгэ Хасэм хэтхэр тибэнакIохэм къалукIагъэх, зэлукIэгъухэр зэрэкуагъэхэм еплъыгъэх, тиспортсменхэм бэрэ Iэгъу къафитеуагъэх. Санкт-Петербургу тыкIоным фэшI Iэпылэгъуу къытфэхъугъэхэм гъэзетымкIи «тхъашъуегъэпсэу» ятэлэжы.

ТибэнакIохэм ятренерхэу Акъушэ Бислъан, Хъакурынэ Дамир, Нэпсэу Бислъан къызэрэталуагъэу, Урысыем иныбжыкIэхэм яхэшыпыкIыгъэ командэ Адыгеим щыц кIалэхэр хэтых, Европэм изэнэкIокъуу зыфагъэхъазыргъ. Гъогу зытехъэхэкIэ республикэм ибыракъ зыдаштэныр шэнышIу афэхъугъ.

Сурэтым итхэр: Хъакурынэ Дамир, ПэшIо Алым, Мерэм Дамир, Нэпсэу Бислъан.

НэкIубгъор зыгъэхъазыргъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

Зэхъыщагъэр ыкIи къыдэзыгъэкIырэ:

Адыгэ Республикэм лъэпкI ИофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкIэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыIэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

редактор шхъаIэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжъ зыхырэ секретары: 52-16-77.

E-mail: adygvoyce@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ИофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэ

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 5063

Индексхэр 52161 52162 Зак. 188

Хэутыным узчыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъаIэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаIэм иапэрэ гуадзэр

МэщIэкIо Саид

ПшъэдэкIыжъ зыхырэ секретарыр ЖакIэмыкъо Аминэт